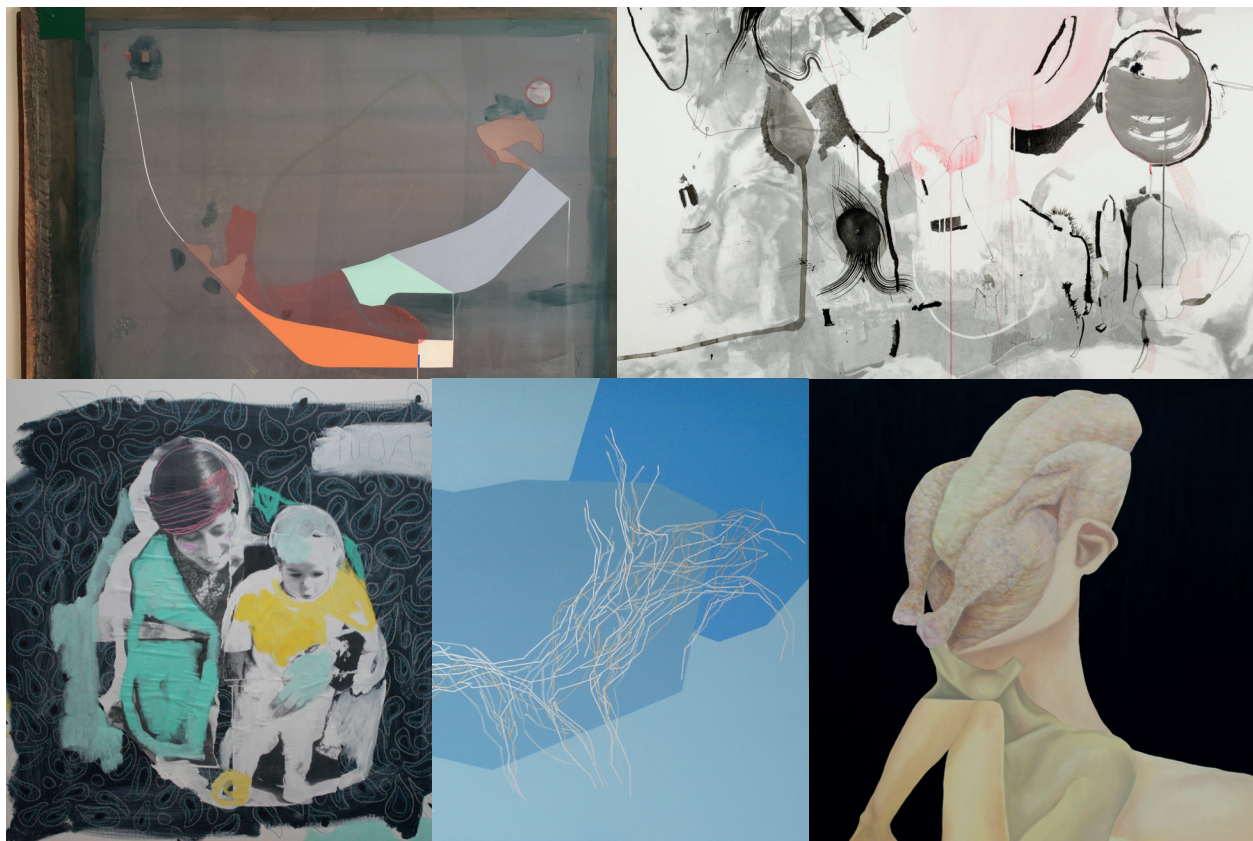

Five Ladies (Pet dam)

7. 12. 2018–5. 1. 2019

KiBela / MMC KIBLA

Sevda Chkoutova (Bolgarija/Avstrija)

Inma Fierro (Španija)

Alexandra Roussopoulos (Francija)

Morgan Tipping (Velika Britanija)

Lučka Šparovec (Slovenija)

Gostujoči kurator razstave je Brane Kovič.

Inma Fierro

(Španija)

Bogato umetniško izročilo Španije in specifičnosti njenih posameznih pokrajin so vsekakor upoštevanja vredno izhodišče tudi pri soočanju s sodobnimi likovnimi praksami tega okolja. Iskanje osebnostne identitete je zato vsakokrat izziv, ki je hkrati zagata in vzpodbuda za mladega umetnika z ambicijo postati pomemben akter v igri premen, s kakršnimi je prepletena aktualna ustvarjalna konstelacija. Inma Fierro je s svojim dosedanjim delom že dokazala, da je na pravi poti in z velikim poznavanjem modernističnih diskurzov pogumno razvija lastno likovno govorico. V slikarstvu prepoznava medij, v katerem tako sebi kot gledalcu zastavlja vprašanja o barvi in obliki kot načinu komunikacije. Z abstraktnimi podobami skuša doseči prvinsko odzivnost onstran retorike, v tistem percepcijskem polju, ki je še najbližje sprejemanju glasbe, prav tako nevezane na predmetnost in posnemanje empirične realnosti. Alternacije kolažnih (fotografskih) in gestualnih sestavin, ki se izmenjujejo na slikovni ploskvi, soočajo različne mišljenjske modele, skozi katere se oblikuje človekova osebnost kot preplet razuma in čustev v razponu od generičnega do individualnega. Formalne strukture osmišljajo barve, ki jih umetnica preudarno izbira iz palete odtenkov, usidranih globoko v njenem nezavednem, v sublimiranih spominih, h katerim se med procesom slikanja vrača in jih vizualizira v njihovi izmuzljivosti in nepredvidljivih pretakanjih. Spominjanja na ljudi in dogodke, pokrajine in mesta, besede in misli dobivajo v njenih upodobitvah trajna utelešenja, njena osebna zgodba se spreminja v univerzalno pripoved o bivanju in nehanju, o tem, kaj se je zgodilo in kaj se je končalo. Za sestavljanje te zgodbe ni potrebno veliko besed, pomembnejše so geste in ritmi, s katerimi slikarka povzema ustvarjalni nemir, njena izrazna moč je prav v govorici neizrekljivega, bivajoči v neevklidskem prostoru barvnih razmerij in njihovih interferenc. Na ta način Inma Fierro razkriva svojo pot samospoznavanja, spontanost nastajanja njenih slik je indikator njene notranje resnice, ki jo želi deliti z gledalcem, s tistim neznancem, ki vsakič znova postane njen sogovornik v dialogu na stičišču vidnega in nevidnega. Prisotnost Drugega ji omogoča prebijanje skozi labirint neznanega proti obzorjem možnega.

Sevda Chkoutova

(Bolgarija / Avstrija)

Človeška figura je bila v likovnih delih Sevdalije Chkoutove motiv, kateremu je umetnica posvečala največ pozornosti. Zlasti upodobitve ženskega telesa so v njeni interpretaciji doživljale številne preobrazbe skozi različne lege in položaje, v parih ali samostojno stoječe, načeloma obdane z razkošnimi linijskimi vzorci in prepleti sugestivnih dekoracij, ki so upodobljene like vpenjale v kompozicijske sheme, od katerih je vsaka predstavljala virtuozno izpeljan, do popolnosti premišljen likovni organizem. Njegova mimetična zasnova je omogočala najrazličnejše pripovedne in domišljijске variacije, prehajanja iz ene zgodbe v drugo, obenem pa je bila vsaka podoba formulacijsko zgoščena, oblikovno in pomensko atraktivna spodbuda za fantazmatsko predstavnost izza vidnega. Erotični podton v ikonografiji posameznih stvaritev ta imaginacijski vidik še potencira, pogled, ki drsi med obrisu bolj ali manj razgaljenih figur, se nemalokrat zaustavi ob podrobnostih, pomenljivih fragmentih, ki ga za trenutek zadržijo in nato spet sprostijo, da lahko postopoma odkrije še vse ostale podobotvorne prvine. Precizna risba z množico detajlov je tista značilnost, ki delom Sevdalije Chkoutove zagotavlja specifično prepoznavnost z vsemi lastnostmi izvirnega avtorskega rokopisa.

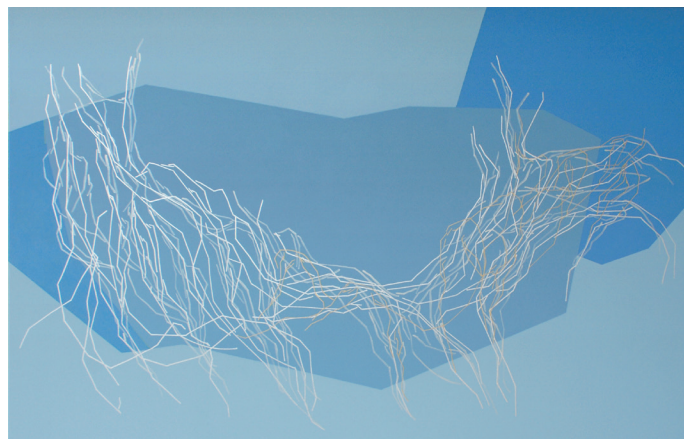
V najnovejših slikarkinih stvaritvah pa lahko zaznamo dodatno intervencijo v osnovni motiv, namreč navidezno nekontrolirane linijske vrise brez konturne vloge, tako rekoč abstraktno poigravanje z grafizmi, ki nimajo označujoče namembnosti. Zdi se, da umetnica z njimi nakazuje prvinskost upodobitvenega procesa, ki se vedno začne z osnovnimi črtami, s katerih povezovanjem lahko pridemo do poljubnih likov, hkrati pa jih je moč sprejeti tudi v njihovi neposrednosti, kot čiste grafične znake, v katerih ni razlike med označevalcem in označencem. V nastajanju podobe je vsakič implicitno prisotno razmišljanje o sredstvih, ki vizualizacijo sploh omogočajo in ki jih je treba obvladati, da bi zamišljeno uresničili. Dojemanje upodobljenega se pri gledalcu najpogosteje zreducira na končni rezultat, kako je umetnik do njega prišel, pa ga precej manj zanima. Sevda Chkoutova ga med drugim spomni na relevantnost tega vidika nastanka podobe.

Alexandra Roussopoulos

(Francija)

V likovnih raziskavah Alexandre Roussopoulos so različne definicije prostora eden ključnih dispozitivov. Njeno slikarstvo v razponu od pretežno monohromnega do kolažno interaktivnega je v umetniških posameznih razvojnih fazah izpostavljalo niz vprašanj, o katerih so razmišljali že moderni klasiki, a so še vedno vir navdiha in svojevrsten izziv tudi sodobnim ustvarjalcem. Variante in preigravanja oblikovnih registrov na tej osnovi generirajo nove, izvirne invencije, ki nagovarjajo gledalca s svojo svežino in obenem apelirajo na njegovo senzibilnost, izhajajočo iz vizualnega spomina in sposobnosti povezovanja zaznanega z zakonitostmi morfogeneze.

Alexandra Roussopoulos se je v zadnji seriji svojih del odločila za načeloma antagonističen koncept gradnje podobe s serigrafsko podlago kot osnovo, na katero intervenira s kombinacijami barvnih ploskev v akrilni tehniki. Sugerirana prostorska struktura v dvojni izvedbi postane s tem močan impulz gledalčevi imaginaciji, saj njegov pogled skuša povezati oba na videz izključujoča se plana, med katerima je nesporno dominanten slikarski dispozitiv, ki se navezuje na njena prejšnja iskanja optimalnih razmerij med obliko in barvo. Nekonvencionalna, od ustaljenega ortogonalnega nosilca odstopajoča oblika je bila za slikarko hkrati že zavezujoča prostorska entiteta, zato ji ni bilo treba uporabljati perspektivističnih pomagal v samem slikovnem polju. Kolažni postopek kot metodo dela je umetnica uporabljala že prej, vendar z drugačnih izhodišč in posledično z drugačnimi učinki. Ko se zdaj vrača k njemu, v bistvu spet izhaja iz svojega prepričanja o nujnosti dialoga, ki je lahko udejanjenje sožitja med časom in prostorom, med preteklostjo in sedanostjo, med subjektom in objektom, med kontinuiteto in prelomi ter številnimi drugimi jukstapozicijami, ki vznemirjajo ustvarjalnega posameznika. Sodelovanje z drugimi, pa naj gre za reinterpretacije starejših avtorjev ter soočanja z vrstniki ali mlajšimi sodobniki so za Alexandro Roussopoulos pravzaprav način življenja, eksistencialna nuja pri uresničevanju pogleda na svet kot nenehne izmenjave izkušenj, potrebe po delitvi misli in čustev, nenehno potrjevanje, da pripadaš skupnosti, v kateri ni hierarhičnih delitev.

Lučka Šparovec

(Slovenija)

Premene v likovnem opusu Lučke Šparovec so posledica poglobljanja njenih prizadevanj za še jasnejšo opredelitev osebnega izraza v kontekstu novodobnega artikuliranja nefiguralne slikarske govore. Izjemno pomembni vlogi, ki jo je pri njenem delu vedno imela risba, se pridružuje tudi razmislek o avtonomiji barve kot bistvenem konstitutivnem elementu podobe, osvobodene aluzivnih in asociativnih funkcij. Zastavki, na katerih je temeljil modernistični diskurz kot zgodovinska kategorija, so zdaj predmet dekonstrukcije in vzpostavljanja novega simbolnega reda s potrebne kritične distance, brez ponovitev in preizkušanj tistih praks, ki smo jim lahko sledili v preteklih slogovnih obdobjih. Barvna podlaga in linearna risba, ki se spontano razvija v slikovnem polju, nista v dihotomiji, temveč učinkujeta kot enakovredni konstituenti kompozicijske celote, ki se med seboj ne le dopolnjujeta, ampak hkrati ena drugo nadgrajujeta, da bi v končni posledici zaživel v optimalnem skladju vizualne izjave. Njihov semantični šum se sprošča neodvisno od vnaprejšnjih vzorcev pomenjenj, saj umetnica gradi na konceptu čustvene resonance, ki jo sproži zaznava. Neposredno videnje, razbremenjeno preobilja zunanjih informacij, namreč lahko aktivira druge mehanizme čutnega doživetja, ki segajo v sfero subjektivnih psihičnih dispozitivov, v ustvarjalnem procesu spremenjenih v ikonične znake, ne nujno aluzivnega tipa. Risba kot »razmišljanje z oblikami« funkcijira podobno kot govorica, toda njena logika je drugačna, manj normativna, subtilnejša, pomene vzpostavlja z ritmom in gibanjem linij. Prostor, ki se pri tem generira, ni primerljiv z realnim prostorom, ampak je realiteta po sebi, proces, ki se samoreflektira.

Strategije slikanja so za Lučko Šparovec kontinuirana invencija diskurzivnih taktik, s katerimi ohranja dialog med ploskvijo in linijami, pri čemer je ploskev statična barvna entiteta, prepletanje linij na površini pa njen dinamični protipol. Toda navidezna arbitrarnost risarskih intervencij v barvno površino je dejansko strogo premišljena in vseskozi nadzorovana razumska in čustvena operacija, s katero umetnica »prevaja« svoje intimno doživljanje v igro gest in potez čopiča, ki s svojo odprtostjo in nepredvidljivostjo narekuje vedno drugačne protokole gledanja.

Morgan Tipping

(Velika Britanija)

Za sodobne umetnike ni prav nič nenavadno, da za uresničevanje svojih idej uporabljajo različne medije, od štafelajnega slikarstva in zahtevnih grafičnih tehnik do videa in širokega razpona možnosti izražanja s pomočjo računalniške tehnologije. Morgan Tipping se je že preizkusila z vsemi navedenimi praksami, vključno s tako efemernimi kot je performans, uveljavljen v konceptualizmu in sorodnih oblikah dematerializacije umetniškega predmeta. Zanima jo tudi delovanje v socialnem polju, ne le z vidika izmenjave izkušenj, temveč tudi na ravni komunikacije v razširjenem pojmovanju umetnosti, kar s pridom uporablja v stikih z različnimi skupnostmi ter pri poučevanju v šolah. Njeno slikarstvo se je razvijalo s preizkušanjem posameznih upodobitvenih pristopov, artikulacijskih modulov, prek katerih je postavila v ospredje specifičen likovni problem, ki ga je trenutno raziskovala. Strategije in taktike teh raziskav so se med seboj zelo razlikovale in prav zagledelj so bili doseženi rezultati za gledalca precej heterogeni, včasih celo protislovni. A če pogledamo vsako sliko ali serijo slik ločeno od ostalih, se moramo razbremeniti primerjav in vzporejanj s tistimi, kar smo pri umetnici evidentirali prej in se osredotočiti na interpretacijo konkretnega dela. To nedvomno velja za izbor, vključen v pričujočo razstavo, ki nas preseneča z natančno izvedbo motiva, sicer ne v realistični maniri, a vseeno z določenimi asociacijami na empirično predmetnost v fantazijskem, nekoliko bizarnem prikazu. Antropomorfne in zoomorfne aluzije, povezane v avtonomno formo na črnem, brezprostorskem ozadju, najprej vzbudijo v gledalcu svojevrstno nelagodje, vendar je to zgolj hipno občutje, ki ga konsistentnost podobe preglasi. Motiv, sestavljen iz kontroverznih komponent, je namreč predvsem invencija forme, ki se skupaj z barvo pojavlja kot nova entiteta v neskončnih razsežnostih slikarkinega imaginacijskega potenciala. To izključuje generično interpretacijo, saj vsaka podoba zahteva ločen pristop, ki mora upoštevati tako njeno idejno zasnovo kot njene strukturne posebnosti. Le na ta način se nam slike Morgan Tipping razkrijejo v vsej svoji pomenski večplastnosti in čutno nazorni dognanosti.

Sevda Chkoutova

Rojena 1978 v Sofiji (Bolgarija), kjer je obiskovala Srednjo šolo za uporabno umetnost in nato na Novi bolgarski univerzi študirala zgodovino umetnosti in študij nadaljevala na dunajski univerzi. Na Dunaju se je vpisala na Akademijo za likovno umetnost (1998–2002) in diplomirala iz slikarstva. Leto dni v Chicagu (ZDA), ob samostojnih in skupinskih razstavah večkrat nagrajena v Avstriji in Nemčiji.

Inma Fierro

Rojena 1985 v Seville (Španija). Študirala na Univerzi v Seville in študij nadaljevala na Akademiji lepih umetnosti Univerze v Barceloni, kjer je 2010 tudi magistrirala. Izpopolnjevala se je v Firencah, Berlinu in Bruslju. Prejela je številne nacionalne nagrade, samostojno je razstavljala v domovini in tujini, sodelovala je na več skupinskih razstavah v Španiji, ZDA, Braziliji in na Portugalskem.

Alexandra Roussopoulos

Rojena 1969 v Parizu. Študirati je začela v Londonu (Heatherley School of Art in Camberley School of Art), nato se je vpisala na Akademijo lepih umetnosti v Parizu, kjer je diplomirala. Samostojno razstavlja od 1998, sodeluje na skupinskih razstavah in simpozijih po Evropi, Ameriki in na Kitajskem. Za svoje slikarstvo je bila večkrat nagrajena, od 2010 se ukvarja tudi s pedagoškim delom.

Lučka Šparovec

Rojena 1984 v Kranju. Slikarstvo je študirala na Visoki šoli za risanje in slikanje v Ljubljani (2005–2010), kjer zdaj zaključuje magistrski študij na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje. Za svoje delo je prejela več študijskih priznanj in študentsko Prešernovo nagrado ALUO. Samostojno je razstavljala v Sloveniji in Avstriji ter sodelovala na številnih skupinskih razstavah v Evropi, Ameriki in Aziji.

Morgan Tipping

Rojena 1982 v Londonu. Študirala na londonski umetnostni šoli Byam Shaw, kjer je diplomirala leta 2006. Deluje na področju slikarstva, videa in performansa. Ob lastnem umetniškem delu se intenzivno ukvarja s poučevanjem v raznih skupnostih in šolah. Sodelovala je na številnih razstavah v Veliki Britaniji, Španiji, ZDA in Singapurju. V letih 2013–2014 je bila med drugim rezidenčna umetnica v Škofi Loki.

Five Ladies (Pet dam) Besedilo Brane Kovič

Odprtje mednarodne razstave v petek,
7. decembra 2018, ob 19. uri.

Razstava je na ogled do 5. januarja 2019.

MMC KIBLA / Prostor za umetnost KiBela
Odperto od ponedeljka do petka, od 9. do 22. ure,
v soboto od 16. do 22. ure.

KID KIBLA sofinancirajo Ministrstvo za kulturo RS in
Mestna občina Maribor,
projekt RISK CHANGE (2016–2020) sofinancira program
Ustvarjalna Evropa Evropske Unije.